

ДО

Г-ЖА ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Съюзът за стопанска инициатива (ССИ), след като се запозна с проекта на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г., изразява следното становище:

Законопроектът е разработен в съответствие с предвижданията от Министерство на финансите за очакваните приходи от здравноосигурителни вноски и трансфери. Приходната част е равна на разходната и е в размер на 9 517 585 хил. лв., което представлява увеличение на средствата с около 16.5%, в сравнение с бюджета на НЗОК за 2024 г. (8 168 353 хил. лв.). Наблюдава се пропорционално увеличение на почти всички разходи с изключение на тези по т. 1.1.3.5.1, които са за заплащане на аптеките по критерии от промяна в Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ), където увеличението е със 72.2% и по т. 1.1.3.5.4, предвиждащи увеличение от близо 18%. В т. 1.1.3.5.5 с 24.7% са увеличени средствата, предвидени за заплащане на лекарства за лечение на злокачествени заболявания и за първи път за коагулопатии, което оправдава повишението. С последното увеличение на средствата за онколекарства, проблемът с липсващите в момента медикаменти не се очаква да се реши, тъй като причината не е в цената им, а в законовите разпоредби. В тази

връзка, отново повтаряме своята препоръка, вече изразена на две заседания на НС на НЗОК, с която предлагаме на компетентните органи промяна в ЗЗО, чрез която да се даде възможност НЗОК да закупува централизирано тези лекарства. Това, от една страна, би довело до намаляване на тяхната цена, както и до предвидимост и сигурност в обезпечаването им, а от друга – би спестило на болниците влагането на значителни средства в покупката на тези лекарства, без това да е доходно за тях.

Като цяло, липсата на съществени промени в параметрите на бюджета говори за това, че не се предвиждат реформи в системата. Като пропуск може да се изтъкне и факта, че средствата за плащане на медико-диагностична дейност са също пропорционално увеличени при условие, че в бюджета за 2023 г. те не бяха усвоени и от тях бяха прехвърлени над 40 милиона лв. в бюджета за следващата година, чрез авансово плащане на дейност. От настоящия бюджет се очаква около 5 млн. лв. да бъдат прехвърлени в бюджета за 2025 г.

Бихме искали също да напомним, че ЗЗО не позволява разплащане по други пера, като например болничната помощ, където има недостиг. От друга страна, за болнична помощ е предвидено гореспоменатото пропорционално увеличение, без да се отчете фактът, че с решение на Конституционния съд са отменени изискванията за финансово лимитиране, от което последва недостиг в средствата за изплащане на дейността. За да се компенсират средства, сме предлагали да се намалят излишните изисквания към болниците, с които се оскъпява дейността, без това да се отразява на качеството. По същия начин приемаме и незаконният отказ от прилагането на изискванията за брой специалисти в алгоритмите на клиничните пътеки, съобразно измененията на Наредба 49 от 2021 г. – въпрос, който също сме поставяли на заседания на НС на НЗОК. От друга страна, сме изразявали предложения за изнасяне на дейности в извънболничната помощ, както и реално преостойностяване на цените на клиничните пътеки по заимствана методика, предвид хаотичното им определяне в сегашния вариант. Последните две дейности са изцяло в правомощията на НЗОК.

На следващо място, бихме искали да обърнем внимание на обстоятелството, че в предложението проект на ЗБНЗОК за следващата година не е ясно, дали е предвидено и заплащането на изследването на биоактивни маркери при злокачествени заболявания, което вероятно е пропуск.

Чрез Преходните и заключителни разпоредби в чл. 55а на ЗЗО се създава ал. 2а която определя, че НЗОК ще закупува дейност, регламентирана в Закона за бюджета на НЗОК. В Чл.4 (4) на предложението проектозакон е предвидено разпределението на средствата да става по правила утвърдени от НС

на НЗОК като „условни месечни индикативни стойности“, което крие риск от създаване на нов вариант на „лимита“ аналогични на отменените от КС.

Създават се и разпоредби по отношение на вписването на леглата по структури в индивидуалните договори, с което се цели цялостно ограничаване на дейностите в лечебните заведения за болнична помощ. Това налага издържане на празни легла, което е излишно финансово натоварване на болниците. Опитът сочи, че вследствие въвеждането на такова изискване, средната използваемост на леглата в болниците се доближи до 50%.

От всичко казано до момента, могат да се направят следните изводи:

1. ЗБНЗОК 2025 повтаря този от предходната година, като се различава от него само в пропорционалното преразпределение на повече средства.
2. В проекто-бюджета не са предвидени средства за реформи в системата.
3. Проектно-бюджетът не предвижда оптимизация на разходи, както по пера, така и по отношение на намаляване на излишни разходи от изпълнителите. Дори се узаконяват такива.
4. Шаблонното копиране на предходния бюджет предполага риск от още по-голям недостиг на средства за болнична помощ и излишък на такива за медико-диагностична дейност.

Предвид изложеното, Съюзът за стопанска инициатива **не подкрепя** предложения проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г., като изразява своята готовност за участие в по-нататъшни коментари и дискусии, за да бъде осъществена ефикасна законодателна инициатива.

С УВАЖЕНИЕ,

МИХАИЛ КРЪСТЕВ
ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
СЪЮЗ ЗА СТОПАНСКА ИНИЦИАТИВА

